

**Målbeskrivelse
for Speciallægeuddannelsen
i
Pædiatri**

**Dansk Pædiatrisk Selskab
Juni 2003**

Indholdsfortegnelse

1.	Indledning	4
1.1.	De pædiatriske hospitalsafdelinger	4
1.2.	Speciallægen i pædiatri	5
1.3.	Specialets videre udvikling	5
1.4.	Uddannelsen	6
2.	Kompetencekrav	7
2.1.	De syv roller	7
2.2.	Introduktionsuddannelsen	7
2.3.	Hoveduddannelsen	7
2.4.	Definitioner vedr. mål og konkretiseringer	7
2.5.	Læringsstrategier	8
2.6.	Evalueringsstrategier	9
2.7.	Om evaluering generelt	9
2.8.	Uddannelsesprogram og uddannelsesplan	9
3.	Kurser	13
3.1.	Generelle tværfaglige kurser	13
3.2.	Specialespecifikke kurser	13
3.2.1.	Børnepsykiatri	13
3.2.2.	Infektioner-Immunologi-Hæmatologi-Onkologi	13
3.2.3.	Generel pædiatri - Social pædiatri	14
3.2.4.	Neuropædiatri	14
3.2.5.	Gastroenterologi og ernæring	14
3.2.6.	Neonatologi-Kardiologi-Børnekirurgi	14
3.2.7.	Det normale barn (IT-undervisning)	14
3.2.8.	Akut pædiatri	14
3.2.9.	Nefrourologi – Urologisk børnekirurgi	14
3.2.10.	Genetik	15
3.2.11.	Endokrinologi	15
3.2.12.	Allergologi – Pulmonologi	15
3.3.	Forskningstræningsmodul	15
4.	Mål	16
4.1.	Medicinsk ekspert	16
4.1.1.	Generel pædiatri	16
4.1.2.	Akut pædiatri	17
4.1.3.	Praktiske færdigheder	18
4.1.4.	Allergologi og pulmonologi	19
4.1.5.	Børnekirurgi	21
4.1.6.	Børneortopædi	22
4.1.7.	Børnepsykiatri og psykosomatiske tilstande	23
4.1.8.	Endokrinologi	24
4.1.9.	Ernæring	27
4.1.10.	Gastroenterologi	27
4.1.11.	Genetik	29
4.1.12.	Hepatologi	29
4.1.13.	Hæmatologi og onkologi	30
4.1.14.	Infektioner – Immunologi	31
4.1.15.	Kardiologi	33
4.1.16.	Lungesygdomme	33

4.1.17. Nefrourologi	34
4.1.18. Neonatologi	36
4.1.19. Neuropædiatri	38
4.1.20. Socialpædiatri	40
4.2. Kommunikator	41
4.3. Sundhedsfremmer	42
4.4. Akademiker	43
4.5. Professionel	44
4.6. Samarbejder	45
4.7. Leder/administrator	45

Indledning

Pædiatrien omfatter diagnostik, behandling og kontrol af medfødte og erhvervede lidelser og afvigelser fra normal funktion i barnealderen, dvs. fra fødslen til overstået pubertet. Inden for gruppen af kronisk syge er pædiatriens målgruppe flere steder udvidet til også at omfatte 15-18-årige unge. Området adolescensmedicin hører naturligt til det pædiatriske speciale.

Foruden diagnostik og behandling omfatter pædiatrien rådgivning vedr. børns psykiske og fysiske udvikling samt forebyggelse af sygdomme og funktionsforstyrrelser. Specialet pædiatri er således i modsætning til de fleste andre medicinske specialer aldersdefineret og ikke organdefineret. Det betyder, at pædiatri er et meget bredt fag, der kræver tæt samarbejde med mange andre lægelige specialer og sundhedsprofessioner, med andre pædiatriske afdelinger samt med amtslige og kommunale instanser. De fleste funktioner inden for pædiatri varetages således i tværfagligt samarbejde med andre sundhedsprofessioner.

I løbet af 1990'erne er der sket en tiltagende subspecialisering inden for pædiatri. Specialet er ikke formelt blevet opdelt i grenspecialer, men der er internt i specialet opstillet retningslinier for videreuddannelse til ekspert inden for de fleste fagområder.

I Danmark udøves pædiatri både i den primære og sekundære sektor og i den kommunale sundhedstjeneste for børn og unge. I 2001 havde Danmark 380 speciallæger i pædiatri og der uddannes årligt 18 speciallæger.

Almen praksis foretager lovbestemte børneundersøgelser samt diagnostik, behandling og/eller visitation af akut opståede sygdomme hos børn. Desuden foretages i almen praksis kontrol af mindre komplicerede sygdomme efter indlæggelse på pædiatrisk afdeling.

Speciallægepraksis varetager ambulant pædiatri inden for de basale funktionsområder. De allergiske lidelser indgår med stor vægt. Der er ligeledes stor aktivitet inden for visse af de øvrige pædiatriske fagområder. Af de patienter, som henvises til speciallægepraksis, færdigbehandles 97% der.

Der er hel- og deltidspraktiserende speciallæger i Københavns og Frederiksberg kommuner og i alle amter bortset fra Viborg, Ribe og Ringkøbing amter.

Kommunallægers funktion er baseret på Lov om forebyggende Sundhedsordninger for børn og unge. I skoleforløbet tilbydes profylaktiske konsultationer. Herudover ydes speciel indsats over for børn med kroniske sygdomme/handicaps og over for børn med problemer med vækst, udvikling og generel trivsel. Kommunallæger indgår i tæt samarbejde med andre fagpersoner og medvirker til koordinering af indsatsen over for børn med specielle behov, bl.a. i samarbejde med Pædagogisk Psykologisk Rådgivning. Kommunallæger har konsulentfunktion i forhold til børneinstitutioner vedr. generelle og specifikke problemer inden for områderne hygiejne, indeklima og sygdomme hos børn.

Pædiatri er et vigtigt rekrutteringsspeciale, idet funktionen som kommunallæge forudsætter generel pædiatrisk viden på basisniveau med speciel kompetence inden for socialpædiatri, neuropædiatri og børnepsykiatri.

1.1. De pædiatriske hospitalsafdelinger

Basisniveau. Specialet pædiatri udøves væsentligst på de pædiatriske afdelinger med basisfunktion. Der er for tiden i alt i Danmark 20 pædiatriske afdelinger med basisfunktion, enten amtsafdelinger, der udelukkende har basisfunktion eller universitetsafdelinger, med kombineret basisfunktion og lands- landsdelsfunktion.

Den pædiatriske afdeling på basisniveau varetager diagnostik, behandling og kontrol inden for funktionsområderne almenpædiatri, neonatologi, allergologi og pulmonologi samt neurologi. Herudover varetages endokrinologi, kardiologi, gastroenterologi herunder hepatologi, immunologi og reumatologi, hæmatolo-

gi, onkologi, nefro-urologi og specielle infektioner samt metaboliske sygdomme i varierende grad på basisniveau evt. i samarbejde med landslandsdelsafdelinger.

Lands- og landsdelsniveau. Varetager diagnostik og behandlingsmæssige opgaver, der bør samles få steder, enten fordi sygdommene er meget komplicerede eller meget sjældne. Oftest behandles disse patienter i et tæt forpligtende samarbejde med en pædiatrisk afdeling på basisniveau, eller patienterne overgår til basisniveau efter primær udredning på landslandsdelsniveau.

1.2. Speciallægen i pædiatri

De egenskaber, der forventes af en speciallæge i pædiatri er udover en faglig viden, evnen til samarbejde. Det drejer sig både om samarbejde med andre specialer, med andre faggrupper og med amtslige og kommunale instanser.

Speciallægen skal være i stand til at kommunikere med børn og deres familier og skal evne dels at viderebringe information om alvorlig sygdom hos et barn, dels kunne indtage rollen som barnets advokat, herunder at iværksætte underretninger til sociale myndigheder mhp. foranstaltninger, herunder tvangs-fjernelse.

I sagens natur vil lægen skulle evne at behandle umyndige personer og skal i denne forbindelse kunne tage del i de etiske overvejelser dette medfører, f.eks. i forbindelse med behandling mod forældres eller barnets vilje eller ophør af behandling.

Lægen skal have evnen til at erhverve sig ny viden, både inden for lægefaglige, pædagogiske og sociale områder.

Brugen af IT-teknologi vil i de kommende år være tiltagende, både hvad angår kommunikation, erhvervelse af ny viden og dokumentation af behandling. Anvendelse af IT-teknologi vil især hos de yngre generationer, dvs. børn og deres forældre, være i hastig udvikling. Speciallægen i pædiatri bør også af denne grund kunne benytte IT-teknologi.

1.3. Specialets videre udvikling

Pædiatriens kerneområde vil fortsat være sundhedsfremme, diagnostik og behandling af børn og unge. Hidtil har grænsen for pædiatrien været børn og unge til og med 15 år, dog ved visse kroniske sygdomme 18 år. I fremtiden må forventes en mere glidende overgang mellem pædiatri og voksenspecialerne, idet adolescensmedicin vil være en naturlig del af pædiatrien. Børn og unge vil således blive fulgt i pædiatrisk regi indtil de er udvoksede. Som følge af bedre overlevelsesmuligheder må man forvente behov for særlige funktioner for sjældne kroniske sygdomme opstået i barnealderen. En sådan funktion findes i dag for cystisk fibrose, og man kan forvente lignende behov inden for metaboliske sygdomme, neuropædiatri og medfødte misdannelser. I den anden ende af det pædiatriske spektrum må forventes en tiltagende integration af obstetrik og neonatologi, perinatalmedicin.

Pædiatrien vil fortsat være et tværfagligt speciale, hvor den pædiatriske speciallæge har en central koordinerende rolle. I kraft af hastigt voksende muligheder for diagnostik og behandling, vil der være behov for en faglig profilering inden for et fagområde efter afsluttet speciallægeuddannelse.

Speciallæge i pædiatri er en naturlig baggrund for kommunallæger på børne- unge området og antallet af speciallæger i pædiatri inden for dette område forventes at stige.

1.4. Uddannelsen

Uddannelsen har en samlet varighed af 60 mdr. (heraf 48 mdr. hoveduddannelse) og herefter er der mulighed for en personlig profilering. Denne faglige profilering bør være struktureret for at sikre et ensartet højt kompetenceniveau.

Efter endt turnusuddannelse indledes speciallægeuddannelsen med en ét-årig introduktionsstilling. Lægen er her ansat som reservelæge ved en afdeling med en betydelig almen pædiatrisk funktion. Under ansættelsen gennemgår lægen et teoretisk undervisning – gerne fælles for alle introduktionslæger i regionen.

Herefter følger hoveduddannelsen, hvor lægen er ansat ved en pædiatrisk afdeling med betydelig almen pædiatrisk funktion (FBE). I løbet af uddannelsesstillingen vil lægen have mindst et års ansættelse ved en lands-landsdelsafdeling med henblik på oplæring i de pædiatriske subspecialer, der ikke findes på FBE.

I løbet af uddannelsen vil der være afsat 3 måneder til forskningstræning.

I løbet af hele uddannelsesforløbet vil lægen skulle deltage i dels generelle tværfaglige dels specialespecifikke teoretiske kurser.

2. Kompetencekrav

2.1. De syv roller

Speciallægens kompetencer omfatter syv områder:

- medicinsk ekspert
- kommunikator
- sundhedsfremmer
- akademiker
- professionel
- samarbejder
- leder/administrator

Alle syv roller er væsentlige for en speciallæge i pædiatri. Den medicinske ekspert udgør en central rolle og kommunikator- og samarbejdsrollerne er ligeledes særdeles centrale i pædiatrien.

2.2. Introduktionsuddannelsen

I kompetencelisten er de kompetencer, der skal være opnået efter introduktionsuddannelsen, markeret med (I).

Introduktionsuddannelsen skal give den uddannelsessøgende læge et dækkende indblik i specialet, således at valget af speciale kvalificeres. For introduktionsuddannelsen dækker de opstillede mål nøglefunktioner i specialet. Vurdering af den uddannelsessøgende læges egnethed i specialet foretages senest ved afslutningen af introduktionsuddannelsen.

2.3. Hoveduddannelsen

I det følgende beskrives de kompetencer en speciallæge i pædiatri skal besidde. Der er tale om minimumskompetencer, hvilket betyder, at alle kommende speciallæger i pædiatri skal have opnået samtlige kompetencer, uanset sammensætningen af uddannelsesforløbet. Målmængden i forhold til den anbefalede uddannelsesvarighed tillader, at den uddannelsessøgende læge får mulighed for at fordybe sig i og opnå større viden eller rutine inden for de arbejdsområder, der er angivet som overskrifter i matrix under medicinsk ekspert. Det forventes således, at alle speciallæger i pædiatri inden for dele af specialet udvikler kompetencer, der ligger langt ud over minimumskompetencerne.

2.4. Definitioner vedr. mål og konkretiseringer

Listen over kompetencer er opdelt i fire kolonner: Mål - konkretisering – læringsstrategi – evalueringsstrategi.

I kolonnen ”Mål” er anført det overordnede mål, som mere konkret beskrives under ”Konkretisering” – det vil sige hvad lægen skal kunne.

I kolonnerne ”læringsstrategi” og ”evalueringstrategi” angives metoder til hvordan den pågældende kompetence kan læres, og hvordan det kan evalueres om kompetencen faktisk er opnået.

For begge kolonner gælder, at strategier angivet med fed skrift er obligatoriske. De øvrige er forslag til supplerende strategier, som kan erstattes eller suppleres med andre metoder, hvis det er hensigtsmæssigt.

Under mål er anvendt følgende begreber:

Angive indebærer at lægen skal kunne gengive det stillede krav.

Redegøre for angiver at lægen skal kunne forklare emnet for kolleger, barn og forældre.

Vurdere angiver at lægen skal kunne tage stilling til om et undersøgelsesresultat er normalt under hensyntagen til barnets alder og udvikling. Dette forudsætter at lægen også kan anvende kundskaber og analysere undersøgelsesresultater o.lign.

Identificere angiver at lægen skal kunne få mistanke om, at en patient lider af den nævnte sygdom og kunne foretage indledende diagnostiske undersøgelser, men skal ikke kunne foretage nøjere udredning eller behandling med mindre dette er anført specifikt.

Varetage angiver at lægen skal kunne varetage den fulde behandling af patienten, herunder diagnostik, iværksættelse af behandling, nødvendige håndgreb, information af familien og evt. visitation.

2.5. Læringsstrategier

Mesterlære er en form for reflekterende læring, der ikke bygger på en adskillelse mellem læring og anvendelse af det lærte. Den foregår gennem deltagelse i et praksisfællesskab: I afdelingen, skadestuen, operationsgangen, ambulatorium, m.v. Den medfører gensidige forpligtelser for mester og lærling og foregår i en længere periode. Mesterlære er således mere end imitation af en mere erfaren kollegas adfærd.

Superviseret ambulatorium. Lægen udfører det kliniske arbejde superviseret af en mere erfaren læge.

Case-præsentation. En læringsstrategi for mere sjældne tilstande er case-præsentation. Case-præsentationen kan dreje sig om en patient, som er indlagt i afdelingen, uden at lægen behøver være den primære læge for patienten. Case fremlægges for afdelingens øvrige læger og evalueringen vil være, at vejlederen eller den læge, som er ansvarlig for patienten, godkender præsentationen.

Simulation. Indlæring af en klinisk behandlingssituation ved hjælp af et fantom, behandlingsudstyr og samarbejdspartnere. Simulationen bør være så virkelighedstro som muligt og kan finde sted i et færdighedslaboratorium eller på en klinisk afdeling. Ved simulation indøves foruden håndgreb evnen til at tage kliniske beslutninger, ledelse og samarbejde. Simulationen ledes af en vejleder uddannet i simulation og efter simulationen foretages en de-briefing, hvor vejleder og den uddannelsessøgende læge gennemgår forløbet.

Teoretisk undervisning og deltagelse i teoretisk kursus vil typisk foregå i forbindelse med det speciale specifikke kursus samt tværfaglige kurser. Deltagelse i kurset kræver egenindsats ud over tilstedeværelse. Det er en forudsætning for opnåelse af de nødvendige kompetencer, at den uddannelsessøgende læge møder forberedt, deltager aktivt i diskussioner og udarbejder de anviste opgaver. Det forventes, at der – gerne regionalt – etableres teoretisk fagspecifik undervisning i introduktionsuddannelse.

Porteføljeoptegnelser. Relevante journalforløb, sagsforløb og lignende anonymiseres og opbevares i porteføljen mhp. at blive fremlagt som casepræsentationer og gennemgået under vejledersamtalerne.

Fokuseret ophold. Størstedelen af kompetencerne i målbeskrivelsen kan læres under ansættelse på FBE. En del læres under de teoretiske kurser og i forbindelse med forskningstræning.

For at sikre, at alle kompetencer dækkes, bør der i hoveduddannelsen indlægges fokuserede korterevarende ophold, f.eks. 14 dage, på ansættelsessteder, der dækker arbejdsfelter, som den uddannelsessøgende læge ikke opnår erfaring med gennem ansættelse i introduktions- eller hoveduddannelse.

Den uddannelsessøgende læge indgår under sådanne ophold i det daglige arbejde i institutionen uden eget behandlingsansvar, og under fortsat ansættelse på FBE.

Det forudsættes, at de ansættelsessteder, der påtager sig at tilbyde fokuserede ophold, udarbejder et program for opholdet inklusive program for tilknyttet teoretisk læsestof. I målbeskrivelsen er der angivet krav om konkrete dokumenterede kompetencer, som kan opnås under disse fokuserede ophold.

De konkrete aftaler om fokuserede ophold indgås mellem hovedvejleder og den enkelte uddannelsessøgende læge samt med stedet for opholdet.

2.6. Evalueringsstrategier

Audit af arbejdspraksis. Vejlederen evaluerer løbende lægens kliniske arbejde ved gennemgang af udvalgte journaler og ved fælles stuegang eller superviseret ambulatorium

Samtale med vejleder. En samtale, hvor der foregår en vurdering af casepræsentationer, feedback på observationer, gennemgang af porteføljen, drøftelse af refleksioner m.m.

Her er ikke tale om den løbende daglige korrektion og vejledning, som påhviler alle på en arbejdsplads, der samtidig er et uddannelsessted, men om strukturerede aftalte samtaler med en udpeget hovedvejleder.

Evaluering af case-præsentation. Case fremlægges for afdelingens øvrige læger og evalueringen vil være, at vejlederen eller den læge, som er ansvarlig for patienten, godkender præsentationen.

Rapport fra fokuseret ophold. Efter et fokuseret ophold udarbejder lægen en kort rapport, som forelægges vejlederen.

Struktureret kollegial bedømmelse. Herved forstås en umiddelbar vurdering, som den uddannelsessøgende læge har demonstreret i udførelsen af arbejdsopgaver. Det er en forudsætning for feedback, at arbejdet tilrettelægges på en sådan måde, at vejleder og kolleger kan observere den uddannelsessøgende i udførelsen af arbejdsopgaver. Der er ved den umiddelbare feedback tale om en formativ evaluering beregnet på at korrigere og vejlede den uddannelsessøgende læge, mens den summative evaluering finder sted i de strukturerede vejledersamtaler efterfølgende.

For at gøre vurderingen ensartet er der udarbejdet logbog, som benyttes ved bedømmelsen. Alle logbogens punkter skal ikke nødvendigvis opnås i ét forsøg.

Godkendt kursus er en form for evalueringsstrategi når et kursus er en del af erhvervelse af en kompetence. Kursuslederen afgør hvilke metoder der skal bruges og kriterierne for godkendelse.

2.7. Om evaluering generelt

Der skelnes mellem vurdering af den uddannelsessøgende læges kompetencer og vurdering af læringsrammerne

Vurdering af den uddannelsessøgende læges kompetencer. Kompetencevurdering foretages løbende i uddannelsesforløbet med henblik på dokumentation, evaluering og evt. justering af uddannelsen undervejs. Det er væsentligt, at de kompetencer, der evalueres, bredt afspejler det, den uddannelsessøgende læge skal kunne.

De anvendte metoder til kompetencevurdering skal kunne afgøre, om den uddannelsessøgende læge har eller ikke har erhvervet den pågældende kompetence. Kompetencekravene er derfor formuleret på en sådan måde, at det med den/de anviste metoder til evaluering kan afgøres, om den uddannelsessøgende læge har erhvervet den pågældende kompetence eller ej.

Vurdering af læringsrammerne. Læringsrammer henviser til de rammer, der betinger uddannelsesmiljøet og læreprocesserne. Det kan eksempelvis være rammer, som skabes af arbejdskultur, menneskelige ressourcer, uddannelseskultur, arbejdstider, organisatoriske forhold etc.

2.8. Uddannelsesprogram og –plan, funktioner

Det regionale sekretariat udarbejder *uddannelsesprogram* ud fra målbeskrivelsen. Heri skal indgå et afsnit om læringsrammerne, inklusive definition af vejlederfunktionen. Endvidere skal det ved udfærdigelse af uddannelsesprogrammer angives, hvorledes læringsrammerne skal vurderes.

Uddannelsesplanen udarbejdes i et samarbejde mellem vejleder og uddannelsessøgende læge på baggrund af uddannelsesprogrammet og den enkelte uddannelsessøgende læges forudsætninger.

Vigtige funktioner i speciallægeuddannelsen

Uddannelsesansvarlig overlæge, hovedvejleder og daglige kliniske vejledere

I den ny speciallægeuddannelse ligger fokus på den uddannelsessøgendes egen læring af komplekse kompetencer i klinisk-paraklinisk virksomhed, og ikke på undervisning. Den pædagogiske opgave bliver således at tilrettelægge et optimalt læringsmiljø i afdelingen for de uddannelsessøgende, hvilket ikke kun kræver pædagogisk tænkning men også ledelse, organisation og administration. Formålet med dette er at optimere den enkeltes læring af alle målbeskrivelsens kompetencer. Den *uddannelsesansvarlig overlæge, hovedvejleder og daglige kliniske vejledere* har ansvaret for dette og ansvaret for, at uddannelsen bliver gennemført med den krævede kvalitet. Hvordan disse funktioner samordnes fremgår af Tabel 1. Det understreges, at enhver ansat læge har pligt til at medvirke i afdelingens uddannelsesmiljø.

I professionsuddannelser kan der også findes en *mentor*. Denne er oftest en ældre kollega som deltager frivilligt og af ideelle grunde uden ansvar som ansat og deltager således ikke i planlægning og gennemførelse af uddannelsen, men fungerer kun som rådgiver og støtte for den uddannelsessøgende læge. Erfaringen viser at en godt fungerende mentor kan være til stor nytte i en professionsuddannelse. At opsøge en mentor og fungere som mentor er frivilligt fra begge sider. Det overlades derfor til den uddannelsessøgende læges eget skøn at søge en mentor. Da denne funktion i den postgraduate lægeuddannelse ikke kræves, bliver den ikke beskrevet her. Enkelte specialer eller regioner kan vælge at lægge mentorfunktionen i mere faste rammer.

Uddannelsesansvarlig overlæge

Den administrative funktion af speciallægeuddannelsen varetages i sygehusafdelinger af en *uddannelsesansvarlig overlæge* som er ansat i en sygehusafdeling med et særligt ansvar for videreuddannelsen beskrevet i en funktionsbeskrivelse. Den uddannelsesansvarlige overlæge refererer til afdelingsledelsen vedrørende den lægelige videreuddannelse. I uddannelsen til almen praktiserende læge benævnes modsvarende funktion *praksiskoordinator*, som er ansat direkte af amterne.

Arbejdsopgaverne:

- Overordnet sikre læringsmiljøet i afdelingen.
- Sikre at der forefindes uddannelsesprogrammer for afdelingens typer af uddannelsesstillinger.
- Sikre at der bliver udarbejdet en uddannelsesplan for den uddannelsessøgende.
- Planlægge fokuserede ophold og sikre gennemførelse af dem.
- Sikre videreførelse af den uddannelsesmæssige status ved skift af hovedvejledere i uddannelsesforløbet.
- Planlægge og sikre program for introduktion i afdelingen.
- Sikre at enhver uddannelsessøgende tildeles en hovedvejleder.
- Engagere og instruerer daglige kliniske vejledere.
- Sikre hovedvejleders og daglige kliniske vejleders arbejdsopgaver ved den ledende overlæge.
- Deltage i håndteringen af uheldsmæssige uddannelsesforløb.
- Sikre at opnåede kompetencer bliver attesteret.
- Sikre at evaluering af uddannelsen udføres.
- Give afdelingen feedback på uddannelsen, iværksætte og gennemføre kvalitetsudviklingsarbejde.

Hovedvejleder

Den uddannelsesansvarlige overlæge sørger for, at alle uddannelsessøgende læger i en afdeling har en hovedvejleder. Denne er en læge, der er senior i forhold til den uddannelsessøgende. Hovedvejlederen har en helt central rolle og pålægges ansvar for den praktiske gennemførelse af én eller flere uddannelsessøgendes forløb i afdelingen.

Arbejdsopgaverne:

- Sætte sig grundigt ind i uddannelsesprogrammet for det gældende uddannelsesforløb.

- Udarbejde en uddannelsesplan sammen med den uddannelsessøgende for uddannelsesforløbet i afdelingen.
- Sikre at uddannelsesplanen bliver gennemført.
- Sikre løbende justering af uddannelsesplanen.
- Informere daglige kliniske vejledere om uddannelsesplanen.
- Være ansvarlig for at introduktionsprogrammet bliver gennemført.
- Anvende pædagogiske redskaber sammen med den uddannelsessøgende, fx ugentlige/månedlige læringskontrakter. Evt. uddelegeres opgaven.
- Yde daglig klinisk vejledning og give feed back.
- Gennemføre fortløbende vejledersamtaler.
- Inddrage den uddannelsesansvarlige overlæge i uhensigtsmæssige uddannelsesforløb.
- Evaluere enkelte kompetencer.
- Attestere at de til uddannelsesforløbet svarende kompetencer er opnået.

Daglig klinisk vejleder

Vejledning af den uddannelsessøgende kan og bør ikke varetages af en enkeltperson. I den daglige arbejdsituation har hver ansat læge et ansvar som vejleder. Efter delegering fra den uddannelsesansvarlige overlæge kan den daglige kliniske vejleder evaluere og attestere opnåelsen af enkeltkompetencer for de uddannelsessøgende læger.

Arbejdsopgaverne:

- Holde sig orienteret om uddannelsesplaner for afdelingens uddannelsessøgende læger.
- Deltage i gennemførelse af introduktionsprogrammet.
- Anvende pædagogiske redskaber, efter delegering, fx ugentlige/månedlige læringskontrakter, sammen med den uddannelsessøgende.
- Yde daglig klinisk vejledning og give feed back.
- Evaluere, efter delegering, enkelte kompetencer eller delkompetencer og rapportere til hovedvejleder.

Uddannelsesansvarlig overlæge, Hovedvejleder og Daglige kliniske vejledere

Funktionsområder	Uddannelsesansvarlig overlæge	Hovedvejleder (en udpeget)	Daglig klinisk vejleder (flere personer)
Uddannelsesprogram	- Sikrer at der forefindes uddannelsesprogrammer for afdelingens typer af uddannelsesstillinger	- Sætter sig grundigt ind i uddannelsesprogrammet for det gældende uddannelsesforløb	
Uddannelsesplan	- Sikrer at der bliver udarbejdet en uddannelsesplan til den uddannelsessøgende - Planlægger fokuserede ophold og sikrer gennemførelsen af dem - Sikrer videreførelse af den uddannelsesmæssige status ved skift af hovedvejledere i uddannelsesforløbet	- Udarbejder sammen med den uddannelsessøgende en uddannelsesplan for forløbet i afdelingen - Sikrer at uddannelsesplanen bliver gennemført - Sikrer løbende justering af uddannelsesplanen - Informerer daglige kliniske vejledere om uddannelsesplanen	- Er forpligtiget til at holde sig orienteret om uddannelsesplaner for afdelingens uddannelsessøgende læger
Introduktionsprogram	- Sikrer program for introduktion i afdelingen	- Er ansvarlig for at programmet for introduktion i afdelingen bliver gennemført	- Deltager i gennemførelse af program for introduktion i afdelingen
Klinisk vejledning	- Sikrer at enhver uddannelsessøgende tildeles en hovedvejleder - Engagerer og instruerer daglige kliniske vejledere - Sikrer hovedvejleders og daglige kliniske vejleders arbejdsopgaver ved den ledende overlæge - Deltager i håndteringen af uhensigtsmæssige uddannelsesforløb - Engagerer og instruerer daglige kliniske vejledere	- Anvender sammen med den uddannelsessøgende i fornødent omfang pædagogiske redskaber, fx ugentlig/månedlig læringskontrakter. - Evt. uddelegeres opgaven. - Yder daglig klinisk vejledning og giver feedback - Gennemfører fortløbende vejleder-samtaler - Inddrager den uddannelsesansvarlige overlæge i uhensigtsmæssige uddannelsesforløb	- Anvender, efter delegering, sammen med den uddannelsessøgende i fornødent omfang pædagogiske redskaber, fx ugentlig/månedlig læringskontrakter - Yder daglig klinisk vejledning og giver feedback
Evaluerings af den uddannelsessøgende	- Sikrer at opnåede kompetencer bliver attesteret	- Evaluerer enkelte kompetencer - Attesterer at de til uddannelsesforløbet svarende kompetencer er opnået	- Evaluerer efter delegering enkelte kompetencer eller delkompetencer og rapporterer til hovedvejleder
Evaluerings af uddannelsen	- Sikrer at evaluering af uddannelsen udføres - Giver afdelingen feedback, iværksætter og gennemfører kvalitetsudviklingsarbejde		

3. Kurser

3.1. Generelle tværfaglige kurser

De overordnede rammer for disse kurser er fastsat af Sundhedsstyrelsen. Den praktiske og indholdsmæssige del tilrettelægges af regionerne.

De tværfaglige kurser sikrer minimumskompetencer inden for kommunikation, pædagogik, ledelse, administration og samarbejde.

De tværfaglige kurser er inddelt i:

- kursus i kommunikation (afholdt under turnusuddannelsen).
- kursus i pædagogik: turnus-/introduktionsuddannelsen.
- Kursus i ledelse, administration og samarbejde. Inddelt i 3 moduler, hvor modul 1 er tidsmæssigt placeret i introduktionsuddannelsen og modul 2 og 3 er placeret under hoveduddannelsen.

3.2. Specialespecifikke kurser

Alle kompetencer en speciallæge i pædiatri skal opnå kræver en teoretisk baggrundsviden. Omfanget af den nødvendige viden varierer fra mål til mål.

En stor del af denne viden forventes lægen at opnå ved selvstudium og gennem det kliniske arbejde. En del områder er dog så komplekse, at selvstudium bør kombineres med undervisning. Undervisningen, som gives i form af kurser, giver desuden mulighed for opøvelse af diskussion og andre akademiske færdigheder.

Visse håndgreb og procedurer udføres så sjældent at de bør indlæres gennem et kursus, f.eks. ved simulation.

Der udpeges to delkursusledere i henhold til Dansk pædiatrisk Selskabs retningslinier. Delkursuslederne planlægger kurserne således, at de som minimum omhandler nedenstående emner. Kurset og kursister evalueres efter hvert kursus.

Der er afsat max 210 timer til de specialespecifikke kurser.

3.2.1. Børnepsykiatri

Børnepsykiatriske problemstillinger er jævnlige forekommende på børneafdelinger. Speciallægen bør derfor have mulighed for at genkende disse problemstillinger mhp. korrekt visitation. Fagområdet kræver desuden indarbejdelse af holdninger. Kurset ligger i hoveduddannelsen.

3.2.2. Infektioner-Immunologi-Hæmatologi-Onkologi

Disse emner har mange fælles grænseflader og omhandler komplekse problemstillinger. En del af sygdommene forekommer sjældent, men sygdommenes alvorlighed gør, at alle børnelæger skal kende til sygdommene mhp. genkendelse, korrekt visitation og evt. indlede behandlingen. Kurset ligger i hoveduddannelsen.

3.2.3. Generel pædiatri - Social pædiatri

Den generelle del af pædiatrien kræver teoretisk viden og afklaring af egne holdninger mhp. kommunikation med børn og deres familier. Desuden kræves indsigt i de krav lovgivningen stiller til omsorg for børn. Kurset er derfor både vidensformidlende og holdningsbearbejdende. Kurset bør ligge tidligt i hoveduddannelsesuddannelsesforløbet.

3.2.4. Neuropædiatri

Neuropædiatri er et af pædiatriens store emner. Området omfatter dels komplekse problemstillinger dels sjældent forekommende sygdomme, som speciallæger skal kunne genkende og viderevisitere. Kompetencerne inden for dette område kræver megen baggrundsviden., Kurset vil desuden være holdningsbearbejdende i kraft af at området omfatter mange kronisk syge og handicappede børn. Kurset ligger i hoveduddannelsen.

3.2.5. Gastroenterologi og ernæring

Gastroenterologien omhandler dels meget almindeligt forekommende sygdomme, dels sjældne sygdomme, som en speciallæge skal kunne få mistanke om og visitere til specialafdeling. Viden om ernæring er en basal del af en speciallæges kunnen. Kurset ligger i hoveduddannelsen

3.2.6. Neonatologi-Kardiologi-Børnekirurgi

Neonatologien lægger beslag på ca. 1/3 af de pædiatriske sengedage. Området omfatter dels komplekse problemstillinger dels holdningsafhængige problemstillinger. Kardiologie og børnekirurgi omfatter komplicerede og sjældne problemstillinger, mange med debut i neonatalperioden. Kurset vil således både være vidensformidlende og holdningsbearbejdende. Kurset ligger i hoveduddannelsen.

3.2.7. Det normale barn (IT-undervisning)

En meget hyppigt forekommende problemstilling i pædiatrien er vurdering af om børn er raske og alderssvarende udviklet. Dette kræver klinisk erfaring, men for at gøre indlæring mere målrettet og effektiv er en teoretisk baggrund nødvendig. Undervisningen kan med fordel etableres som IT-baseret undervisning, som den uddannelsessøgende læge gennemgår hjemme eller på arbejdspladsen.

Der afholdes således ikke et formelt kursus og indlæringen evalueres på ansættelsesstedet.

Undervisningen bør finde sted tidligt i uddannelsesforløbet, gerne i introduktionsuddannelsen.

3.2.8. Akut pædiatri

En meget stor del af pædiatrien udgøres af akutte sygdomstilstande. Lægen skal være i stand til at behandle akutte komplikationer. Disse forekommer sjældent, men korrekt behandling kan være livreddende. Procedurer og håndgreb bør derfor indlæres på et kursus, som dels omhandler indlæring af håndgreb m.v. dels simulation af akutte tilstande. Kurset bør ligge tidligt i hoveduddannelsesuddannelsesforløbet.

3.2.9. Nefrourologi – Urologisk børnekirurgi

Nefrourologien udgør et område, alle børnelæger skal have viden om. Der er dels tale om hyppige sygdomme, som enhver børnelæge skal kunne behandle, dels sjældne sygdomme, som børnelægen skal kunne genkende og viderevisitere. For forståelsen af emnet er en teoretisk viden nødvendig. Kurset ligger i hoveduddannelsen

3.2.10. Genetik

De genetiske sygdomme omfatter arvelige sygdomme, men de diagnostiske metoder, der anvendes finder også anvendelse inden for flere andre områder i pædiatrien, især inden for hæmatologi, onkologi og immunologi. Problemstillingerne er ofte komplekse og der er behov for en basal viden for at kunne opfylde målbeskrivelsens krav. Kurset ligger i hoveduddannelsen.

3.2.11. Endokrinologi

Pædiatrisk endokrinologi omfatter sygdomme, som børnelæger skal kunne genkende, men behandlingen er for mange af sygdommenes vedkommende centraliseret. Da området omfatter dels komplekse problemstillinger dels sjældent forekommende sygdomme, bør der være teoretisk undervisning i dette område. Kurset ligger i hoveduddannelsen.

3.2.12. Allergologi – Pulmonologi

Dette er et af de store områder i pædiatrien. Forståelsen for behandling og udredning kræver en betydelig baggrundsviden og problemstillingerne er ofte komplekse. For pulmonologien er flere af sygdommene sjældne, men en speciallæge skal kunne genkende tilstandene mhp. visitation. Kurset ligger i hoveduddannelsen.

3.3. Forskningstræningsmodul

Der er afsat 12 uger til forskningstræning, der kan placeres delt eller samlet i hoveduddannelsen. Under uddannelsen gennemføres et pædiatrisk orienteret forskningsprojekt. For at sikre kvaliteten i forskningstræningen kan den uddannelsessøgende tilbydes deltagelse i kurser som kan have en støttende funktion for den planlagte forskningsaktivitet. Det skal sikres, at den uddannelsessøgende læge bliver fortrolig med de problemstillinger, der knytter sig til forskning, der omhandler ymyndige personer.

Efter forskningstræningsmodulet er afsluttet skal projektet afrapporteres skriftligt og mundtligt, eksempelvis som en videnskabelig artikel og som et foredrag præsenteret ved et nationalt eller internationalt møde. Ved opnået ph.d.- eller dr.med.-grad kan forskningstræningsmodulet alternativt omfatte forskningsmæssig vejledningsfunktioner af andre inden for emner med pædiatrisk relevans eller gennemførelse af kvalitetsudviklingsprojekt inden for det pædiatriske område.

4. Mål

4.1. Medicinsk ekspert

4.1.1. Generel pædiatri

Mål	Konkretisering	Læringsstrategi(er)	Evalueringsstrategi(er)
Kunne optage målrettet anamnese og informere forældrene om vurderingen af barnet	Speciallægen skal kunne <ul style="list-style-type: none">– Indhente relevante og tilstrækkelige oplysninger fra barn og pårørende m.h.p. arbejdsdiagnoser samt informere forældrene om vurderingen af barnet, herunder brug af medicinsk tolkning (I)	Rollespil Mesterlære Superviseret ambulatorium	Audit Struktureret kollegial bedømmelse
Kunne udføre målrettet objektiv undersøgelse på børn og unge	<ul style="list-style-type: none">– Foretage en problemorienteret klinisk undersøgelse af raske og syge børn i alle aldre og videregive fundene til forældre og kolleger (I)– Kunne udføre korrekt måling af vægt, længde/højde og hovedomfangsmåling og beskrive afvigelser fra normal vækst (I)• Vurdere barnets udvikling (I)<ul style="list-style-type: none">• Fysiologisk• Grov- og finmotorisk• Socialt• Sprogligt• Psykisk• Emotionelt	Mesterlære Superviseret ambulatorium Teoretisk undervisning (I) Case-præsentation Fokuseret ophold i: <ul style="list-style-type: none">- fysioterapi- kommunikationscenter	OSCE Vejledersamtale Struktureret kollegial bedømmelse
Kunne smertebehandle børn	<ul style="list-style-type: none">– Kunne ordinere, monitorere og justere smertebehandling under hensyntagen til barnets alder, udvikling og funktionsniveau	Mesterlære Teoretisk kursus	Audit Vejledersamtale Godkendt kursus

Mål	Konkretisering Speciallægen skal kunne	Læringsstrategi(er)	Evalueringsstrategi(er)
Kunne varetage den lægelige omsorg for kronisk syge børn	<ul style="list-style-type: none"> – Redegøre for de psykiske og sociale problemer hos børn og familier forbundet med langvarig eller kronisk sygdom – Vurdere behov og iværksætte og overvåge relevante lægelige og sociale foranstaltninger for det kronisk syge barn og nærmeste pårørende 	Mesterlære Teoretisk kursus (kommunikationskursus) Case-præsentation	Audit Vejldersamtale Godkendt kursus Evaluering af casepræsentation
Kunne transportere syge børn	<ul style="list-style-type: none"> – Visitere barnet til transport – Gøre barnet transportabelt – Gennemføre transport 	Teoretisk kursus Mesterlære	Godkendt kursus Struktureret kollegial bedømmelse Vejledersamtale

4.1.2. Akut pædiatri

Mål	Konkretisering Speciallægen skal kunne	Læringsstrategi(er)	Evalueringsstrategi(er)
Kunne varetage behandling af akut svært syge børn	<ul style="list-style-type: none"> – Genkende det akut svært syge barn og varetage udredning, behandling og tværfagligt samarbejde ved: <ul style="list-style-type: none"> • Meningitis/sepsis • Dehydrering, kunne iværksætte væske- og elektrolytterapi • Bevidsthedssvækket barn • Respirationsinsufficiens, herunder fremmedlegeme • Kramper • Anafylaksi • Akut abdomen og skrotum • Iværksætte og lede genoplivning af børn i alle aldre 	Mesterlære Simulation efterfulgt af debriefing Case præsentation	Struktureret kollegial bedømmelse Godkendt simulation Audit Vejledersamtale Evaluering af casepræsentation

4.1.3. Praktiske færdigheder

Mål	Konkretisering Speciallægen skal kunne	Læringsstrategi(er)	Evalueringsstrategi(er)
Kunne anlægge i.v.-adgang	<ul style="list-style-type: none"> – Anlægge venflon på børn i alle aldersgrupper. – Redegøre for alternative adgange i de tilfælde, hvor perifer venflon ikke kan anlægges (I) – Redegøre for indikationen og kunne anlægge en intraossøs adgang ved manglende iv-adgang på et svært syge barn (I) 	Mesterlære Fantomøvelser	Struktureret kollegial bedømmelse Audit
Kunne foretage lumbalpunktur	<ul style="list-style-type: none"> – Redegøre for indikationer, kontraindikationer – Udføre lumbalpunktur 	Mesterlære	Struktureret kollegial bedømmelse Audit
Kunne anvende knoglemarvsundersøgelse	<ul style="list-style-type: none"> – Redegøre for indikationer for knoglemarvspunktur – Tolke fundene ved knoglemarvsundersøgelse 	Teoretisk kursus	Godkendt kursus
Kunne anlægge navlevenekateter	<ul style="list-style-type: none"> – Anlægge en iv-adgang i navlen på et nyfødt barn – Redegøre for indikationer og kontraindikationer herfor 	Mesterlære Øvelse på fantom (placenta)	Struktureret kollegial bedømmelse Audit
Kunne foretage blærepunktur	<ul style="list-style-type: none"> – Redegøre for indikationer og kunne udføre bærepunktur på et barn under 2 år 	Mesterlære	Struktureret kollegial bedømmelse Audit
Kunne evakuere pneumothorax	<ul style="list-style-type: none"> – Evakuere en pneumothorax i en akut situation. – Redegøre for indikationen for anlæggelse af pleuradræn 	Fantomøvelser Mesterlære	Struktureret kollegial bedømmelse Audit
Kunne anvende CPAP behandling	<ul style="list-style-type: none"> – Udføre maske-CPAP og anlægge nasal-CPAP – Redegøre for indikationer og kontraindikationer herfor 	Fantomøvelser Mesterlære	Struktureret kollegial bedømmelse Audit
Kunne anlægge ventrikelsonde	<ul style="list-style-type: none"> – Anlægge ventrikelsonde og kontrollere dens placering (I) 	Mesterlære	Struktureret kollegial bedømmelse Audit

4.1.4. Allergologi og pulmonologi

Mål	Konkretisering Speciallægen skal kunne	Læringsstrategi(er)	Evalueringsstrategi(er)
Kunne varetage allergologisk udredning	<ul style="list-style-type: none"> – Redegøre for og identificere de hyppigste allergisymptomer (atopisk dermatitis, astma, høfeber, nældefeber, fødevareallergi) og allergisygdommens forekomst, forløb og prognose – Redegøre for mulige årsagssammenhænge og risikofaktorer – Angive indikationer for allergologisk udredning ved: <ul style="list-style-type: none"> • Fødevarereaktioner • Atopisk dermatitis og urticaria • Astmatisk bronkitis • Astma bronchiale • Rhinoconjunctivitis • Medikamentelle reaktioner • Insektallergi • Latexreaktioner – Udvælge og fortolke allergologiske undersøgelser ud fra kendskab til almindeligt forekommende allergener 	Teoretisk kursus Superviseret ambulatoriefunktion Mesterlære	Godkendt kursus Audit Vejledersamtale
Kunne anvende lungeundersøgelser og bronkial provokation	<ul style="list-style-type: none"> – Selvstændigt udføre peakflowmåling, spirometri og anstrengelsesprovokationstest og fortolke resultaterne – Redegøre for metoder til undersøgelse for bronkial hyperreaktivitet under hensyntagen til barnets alder – Redegøre for indikationer for billeddiagnostiske procedurer – Fortolke røntgenundersøgelse af thorax – Redegøre for indikationer for bronkoskopi, biopsi, broncho alveolær lavage (BAL) og ciliefunktionsundersøgelser 	Teoretisk kursus Mesterlære	Godkendt kursus Vejledersamtale Audit Struktureret kollegial bedømmelse

Mål	Konkretisering Speciallægen skal kunne	Læringsstrategi(er)	Evalueringsstrategi(er)
Kunne behandle børn med allergiske sygdomme	<ul style="list-style-type: none"> – Varetage udredning og behandling af: <ul style="list-style-type: none"> • Fødevareallergi • Atopisk dermatit • Astma • Høfeber – Redegøre for indikationer og principper for allergenspecifik behandling <ul style="list-style-type: none"> • Allergenelimination • Allergivaccination 	Mesterlære Superviseret ambulatorium Case præsentation Teoretisk kursus	Audit Vejldersamtale Godkendt kursus
Kunne identificere og varetage udredning og behandling af børn med astma	<ul style="list-style-type: none"> – Etablere astmadiagnosen og angive differentialdiagnostiske overvejelser og relevante undersøgelser hos små og store børn med astmatiske symptomer – Klassificere astma sværhedsgraden – Iværksætte behandling og kontrol i henhold til astma sværhedsgrad – Anbefale strategier for kontrol af provokerende faktorer – Etablere en skriftlig behandlingsplan – Varetage undervisning af familien i ”self-management” 	Mesterlære Superviseret ambulatorium Case præsentation Teoretisk kursus	Audit Vejldersamtale Godkendt kursus
Kunne behandle med inhalationsdevices	<ul style="list-style-type: none"> – Detaljeret redegøre for de almindeligste devices (I) – Kunne instruere i brugen heraf i forskellige aldersgrupper 	Mesterlære	Struktureret kollegial bedømmelse
Kunne identificere cystisk fibrose og ciliary dyskinesi	<ul style="list-style-type: none"> – Iværksætte udredningsprogram ved mistanke om sygdommene og behandle disse i samarbejde med landsdelsafdeling 	Teoretisk kursus Mesterlære Case-præsentation Fokuseret ophold i specialambulatorium	Vejledersamtale Godkendt kursus Evaluering af casepræsentation Afrapportering fra fokuseret ophold

Mål	Konkretisering Speciallægen skal kunne	Læringsstrategi(er)	Evalueringsstrategi(er)
Kunne identificere og visitere børn med kongenitte misdannelser, anatomiske misforhold og kronisk interstitiel lunge sygdom	<ul style="list-style-type: none"> – Iværksætte udredningsprogram ved mistanke om tilstandene – Visitere til specialafdeling 	Teoretisk kursus Mesterlære Case-præsentation Fokuseret ophold i specialambulatorium	Vejledersamtale Godkendt kursus Evaluering af casepræsentation Afrapportering fra fokuseret ophold

4.1.5. Børnekirurgi

Mål	Konkretisering Speciallægen skal kunne	Læringsstrategi(er)	Evalueringsstrategi(er)
Kunne varetage initial behandling af børn med kongenitte kirurgiske sygdomme	<ul style="list-style-type: none"> – Diagnosticere tilstanden, varetage den umiddelbare behandling og visitere ved følgende tilstande: <ul style="list-style-type: none"> • Anatalresi • Blæreekstrophi • Diafragma hernie • Duodenalatresi • Oesofagusatresi • Gastroscisis • Omphalocele • Uretralklap / svær hydronefrose 	Mesterlære Case-præsentation Teoretisk kursus	Audit Vejledersamtale Evaluering af casepræsentation Godkendt kursus
Kunne behandle børn med pylorusstenose	<ul style="list-style-type: none"> – Diagnosticere tilstanden og varetage den umiddelbare behandling 	Mesterlære Case-præsentation	Audit Vejledersamtale Evaluering af casepræsentation

Mål	Konkretisering Speciallægen skal kunne	Læringsstrategi(er)	Evalueringsstrategi(er)
Kunne varetage behandling af børn med akut abdomen	<ul style="list-style-type: none"> – Kunne diagnosticere tilstanden og varetage den primære behandling af: <ul style="list-style-type: none"> • Malrotation • Ileus • Volvolus • Invagination • Appendicitis acuta • Akutte scrotale sygdomme 	Mesterlære Case-præsentation	Audit Vejledersamtale Evaluering af casepræsentation
Kunne varetage behandling af børn med umbilical- og ingvinalhernier	<ul style="list-style-type: none"> – Redegøre for symptomer og tegn på tilstanden (I) – Iværksætte primær behandling 	Mesterlære Case-præsentation	Audit Vejledersamtale

4.1.6. Børneortopædi

Mål	Konkretisering Speciallægen skal kunne	Læringsstrategi(er)	Evalueringsstrategi(er)
Kunne varetage behandling af børn med misdannelser i led og knogler	<ul style="list-style-type: none"> – Diagnosticere og viderevisitere: <ul style="list-style-type: none"> • Kongenit hofte luxation • Klumpfod 	Mesterlære	Audit Vejledersamtale
Kunne diagnosticere aseptiske knoglenekroser og epifysiolyse	<ul style="list-style-type: none"> – Diagnosticere og viderevisitere: <ul style="list-style-type: none"> • Calve Perthe • Epifysiolyse 	Case-præsentation Mesterlære	Audit Vejledersamtale

4.1.7. Børnepsykiatri og psykosomatiske tilstande

Mål	Konkretisering Speciallægen skal kunne	Læringsstrategi(er)	Evalueringsstrategi(er)
Kunne identificere og behandle/visitere forstyrrelser i mor-barn forhold, tilknytningsforstyrrelser og sociale funktionsforstyrrelser	<ul style="list-style-type: none"> – Identificere forstyrrelse i det tidlige mor-barn forhold og være i stand til at iværksætte plan for undersøgelse og behandling af disse forstyrrelser – Identificere reaktive tilknytningsforstyrrelser og sociale funktionsforstyrrelser hos 0-3 årige og foretage visitation heraf 	Teoretisk kursus Mesterlære Deltage i tværfaglige konferencer med børnepsykiater Case-præsentation Fokuseret ophold på børnepsykiatrisk afdeling	Vejledersamtale Evaluering af casepræsentation Godkendt kursus Afrapportering af fokuseret ophold
Kunne identificere symptomer på psykiske belastningsreaktioner og visitere	<ul style="list-style-type: none"> – Identificere symptomerne på psykiske belastningsreaktioner, stresstilstande og post traumatisk stress disorder (PTSD) på forskellige alderstrin og foretage visitation heraf 	Teoretisk kursus Mesterlære Deltage i tværfaglige konferencer med børnepsykiater Case-præsentation Fokuseret ophold på børnepsykiatrisk afdeling	Vejledersamtale Evaluering af casepræsentation Godkendt kursus Afrapportering af fokuseret ophold
Kunne identificere tegn på gennemgribende udviklingsforstyrrelser og visitere	<ul style="list-style-type: none"> – Identificere typiske kliniske manifestationer af generelle, gennemgribende og specifikke udviklingsforstyrrelser og foretage visitation heraf 	Teoretisk kursus Mesterlære Deltage i tværfaglige konferencer med børnepsykiater Case-præsentation Fokuseret ophold på børnepsykiatrisk afdeling	Vejledersamtale Evaluering af casepræsentation Godkendt kursus Afrapportering af fokuseret ophold

Mål	Konkretisering Speciallægen skal kunne	Læringsstrategi(er)	Evalueringsstrategi(er)
Kunne identificere adfærdsforstyrrelser og diagnosticere DAMP samt visitere	<ul style="list-style-type: none"> – Identificere typiske kliniske manifestationer på disse tilstande – Redegøre for de diagnostiske kriterier for DAMP – Henvise til børnepsykiatrisk eller neuropædiatrisk vurdering 	Teoretisk kursus Mesterlære Deltage i tværfaglige konferencer med børnepsykiater Case-præsentation Fokuseret ophold på børnepsykiatrisk afdeling	Vejledersamtale Evaluering af casepræsentation Godkendt kursus Afrapportering af fokuseret ophold
Kunne varetage behandling af børn med psykosomatiske sygdomme	<ul style="list-style-type: none"> – Redegøre for psykosomatiske reaktioner og somatiseringstilstande hos børn på forskellige alderstrin – Indgå i tværfaglig behandlingen heraf 	Teoretisk kursus Mesterlære Case-præsentation	Godkendt kursus Vejledersamtale Evaluering af casepræsentation
Kunne varetage behandling af suicidal adfærd hos børn og unge	<ul style="list-style-type: none"> – Foretage akut klinisk vurdering og somatisk behandling – Indgå i tværfaglig behandling – Vurdere indikation for akutte forholdsregler til beskyttelse af barnet 	Teoretisk kursus Mesterlære Case-præsentation	Godkendt kursus Vejledersamtale Evaluering af casepræsentation

4.1.8. Endokrinologi

Mål	Konkretisering Speciallægen skal kunne	Læringsstrategi(er)	Evalueringsstrategi(er)
Kunne behandle børn og unge med type 1 diabetes	<ul style="list-style-type: none"> – Diagnosticere nyopstået type 1 diabetes og dysreguleret diabetes samt kunne iværksætte den initiale behandling heraf (I) – Anvende forskellige insulinbehandlingsregimer – Redegøre for diætbehandling 	Mesterlære Case-præsentation Teoretisk kursus	Vejledersamtale Audit Godkendt kursus Evaluering af casepræsentation

Mål	Konkretisering Speciallægen skal kunne	Læringsstrategi(er)	Evalueringsstrategi(er)
Kunne udrede børn med vækstforstyrrelser	<ul style="list-style-type: none"> – Iværksætte udredning af børn med patologiske vækstmønstre – Redegøre for væksthormon behandling og hvad denne indebærer 	Mesterlære Case-præsentation Teoretisk kursus Fokuseret ophold i specialambulatorium	Vejledersamtale Audit Godkendt kursus Evaluering af casepræsentation Afrapportering af fokuseret ophold
Kunne varetage den initiale behandling af børn med mistanke om binyrebarkhypo- og hyperfunktion	<ul style="list-style-type: none"> – Identificere symptomer og tegn på sygdommen. – Iværksætte initiale undersøgelser m.h.p. at afkræfte eller bekræfte diagnosen. 	Mesterlære Case-præsentation Teoretisk kursus Fokuseret ophold i specialambulatorium	Vejledersamtale Godkendt kursus Audit Evaluering af casepræsentation Afrapportering af fokuseret ophold
Kunne varetage behandling af børn i glukokortikoidbehandling	<ul style="list-style-type: none"> – Iværksætte <i>substitution</i> med glukokortikoider efter ophør af farmakologisk behandling med disse hormoner – Foretage ændring af <i>substitutionsbehandling</i> under sygdom (steroidparaply) – Redegøre for bivirkninger ved farmakologisk behandling med glukokortikoider, specielt de særlige pædiatriske 	Mesterlære Case-præsentation Teoretisk kursus Fokuseret ophold i specialambulatorium	Vejledersamtale Audit Godkendt kursus Evaluering af casepræsentation Afrapportering af fokuseret ophold
Kunne varetage den initiale behandling af børn med adrenogenitalt syndrom	<ul style="list-style-type: none"> – Redegøre for de typiske symptomer, tegn og laboratorieværdier hos den nyfødte – Identificere den sent debuterende form – Iværksætte de initiale undersøgelser og behandling 	Mesterlære Case-præsentation Teoretisk kursus Fokuseret ophold i specialambulatorium	Vejledersamtale Godkendt kursus Audit Evaluering af casepræsentation Afrapportering af fokuseret ophold
Kunne varetage behandling af børn med abnorm pubertetsudvikling	<ul style="list-style-type: none"> – Diagnosticere abnorm pubertetsudvikling – Iværksætte udredningsprogram – Redegøre for behandlingsprincipperne 	Mesterlære Case-præsentation Teoretisk kursus Fokuseret ophold i specialambulatorium	Vejledersamtale Audit Godkendt kursus Evaluering af casepræsentation Afrapportering af fokuseret ophold

Mål	Konkretisering Speciallægen skal kunne	Læringsstrategi(er)	Evalueringsstrategi(er)
Kunne diagnosticere Klinefelter' og Turner's syndrom	<ul style="list-style-type: none"> – Identificere de karakteristiske symptomer og fund – Diagnosticere tilstanden 	Mesterlære Case-præsentation Teoretisk kursus	Godkendt kursus Vejledersamtale Audit Evaluering af casepræsentation
Kunne identificere intersex	<ul style="list-style-type: none"> – Identificere tilstanden og redegøre for de almindeligste årsager hertil 	Mesterlære Case-præsentation Teoretisk kursus Fokuseret ophold i specialambulatorium	Vejledersamtale Audit Godskendt kursus Evaluering af casepræsentation Afrapportering af fokuseret ophold
Kunne varetage behandling af børn med kongenitte genitalmisdannelser	<ul style="list-style-type: none"> – Diagnosticere de mest almindelige kongenitte misdannelser – Diagnosticere kryptorkisme og hypospadi (I) – Vurdere om tilstanden kræver akut udredning og behandling – Behandle labial-syneki og phimosis 	Mesterlære Case-præsentation Teoretisk kursus	Vejledersamtale Audit Godkendt kursus Evaluering af casepræsentation
Kunne varetage behandling af børn med sygdomme i glandula thyroidea	<ul style="list-style-type: none"> – Udrede børn med mistanke om thyroideasygdomme – Redegøre for behandling af hypothyreose – Redegøre for screening for kongenit hypothyreose og kunne reagere på abnormt svar 	Mesterlære Case-præsentation Teoretisk kursus Fokuseret ophold i specialambulatorium	Vejledersamtale Audit Godkendt kursus Evaluering af casepræsentation Afrapportering af fokuseret ophold
Kunne behandle børn med rachitis	<ul style="list-style-type: none"> – Diagnosticere rachitis – Behandle ernæringsbetinget rachitis 	Mesterlære Case-præsentation Teoretisk kursus	Vejledersamtale Audit Godkendt kursus Evaluering af casepræsentation

4.1.9. Ernæring

Mål	Konkretisering Speciallægen skal kunne	Læringsstrategi(er)	Evalueringsstrategi(er)
Kunne behandle børn med underernæring og dårlig trivsel	<ul style="list-style-type: none"> – Optage ernæringsanamnese, lave udredningsprogram og opstille behandlingsprogram for underernæring og ernæringsmæssige mangelsygdomme – Estimere aldersrelateret protein- og energibehov 	Mesterlære Case-præsentation Superviseret ambulatorium	Struktureret kollegial bedømmelse Audit Vejledersamtale
Kunne behandle børn med adipositas	<ul style="list-style-type: none"> – Diagnosticere adipositas og udrede forskellige årsager hertil samt stå for koordinering af behandling og kontrol – Rådgive om kostomlægning og motion 	Teoretisk kursus Mesterlære Superviseret ambulatorium Deltagelse i tværfagligt teamarbejde	Vejledersamtale Audit Godkendt kursus
Kunne varetage parenteral ernæring af børn	<ul style="list-style-type: none"> – Redegøre for indikation for parenteral ernæring – Indlede og kontrollere behandlingen 	Teoretisk undervisning Mesterlære	Vejledersamtale Audit Godkendt kursus

4.1.10. Gastroenterologi

Mål	Konkretisering Speciallægen skal kunne	Læringsstrategi(er)	Evalueringsstrategi(er)
Kunne behandle børn med gastrointestinal blødning	<ul style="list-style-type: none"> – Udrede og behandle akut og kronisk gastrointestinal blødning 	Mesterlære Case-præsentation	Vejledersamtale Audit Evaluering af casepræsentation
Kunne behandle børn med opkast, gylpen og reflux	<ul style="list-style-type: none"> – Iværksætte udredningsprogram og behandling (I) – Redegøre for differetialdiagnostiske muligheder 	Mesterlære Teoretisk kursus	Vejledersamtale Audit Godkendt kursus
Kunne behandle børn med inflammatoriske tarmsygdomme	<ul style="list-style-type: none"> – Iværksætte initialt udredningsprogram – Redegøre for retningslinierne for visitation 	Mesterlære Teoretisk kursus Case-præsentation	Vejledersamtale Godkendt kursus Audit Evaluering af casepræsentation

Mål	Konkretisering Speciallægen skal kunne	Læringsstrategi(er)	Evalueringsstrategi(er)
Kunne behandle børn med diarretilstand	<ul style="list-style-type: none"> – Forestå udredningsprogram og behandling af akut og kronisk diarre – Redegøre for retningslinier for visitation 	Mesterlære Teoretisk kursus Case-præsentation	Vejledersamtale Audit Godkendt kursus Evaluering af casepræsentation
Kunne behandle børn med obstipation og encoprese	<ul style="list-style-type: none"> – Iværksætte udredningsprogram, herunder for Hirschsprungs sygdom – Behandle og redegøre for retningslinier for visitation 	Mesterlære Teoretisk kursus Case-præsentation	Vejledersamtale Audit Godkendt kursus Evaluering af casepræsentation
Kunne behandle børn med malabsorption	<ul style="list-style-type: none"> – Iværksætte udredningsprogram og behandling, herunder specialdiæter 	Mesterlære Case-præsentation Teoretisk kursus	Vejledersamtale Audit Godkendt kursus Evaluering af casepræsentation

4.1.11. Genetik

Mål	Konkretisering Speciallægen skal kunne	Læringsstrategi(er)	Evalueringsstrategi(er)
Kunne varetage behandling af børn med genetisk betingede sygdomme	<ul style="list-style-type: none"> – Redegøre for almindelige former for nedarvede og metaboliske sygdomme – Iværksætte initial diagnostisk udredning af de mest almindelige genetiske og metaboliske sygdomme på baggrund af anamnese og symptomer – Visitere til genetisk rådgivning og prænatal diagnostik 	Teoretisk kursus Fokuseret ophold på klinisk genetisk ambulatorium Case-præsentation	Vejledersamtale Godkendt kursus Audit Evaluering af casepræsentation Afrapportering fra fokuseret ophold
Kunne varetage behandling af børn med mistanke om kromosomsygdomme	<ul style="list-style-type: none"> – Undersøge et barn mhp. dysmorfe træk og misdannelser – Diagnosticere de mest hyppigst forekommende kromosomsygdomme (trisomi 13,18,21) 	Teoretisk kursus Fokuseret ophold på klinisk genetisk ambulatorium Case-præsentation	Vejledersamtale Godkendt kursus Audit Evaluering af casepræsentation Afrapportering fra fokuseret ophold

4.1.12. Hepatologi

Mål	Konkretisering Speciallægen skal kunne	Læringsstrategi(er)	Evalueringsstrategi(er)
Kunne varetage behandling af børn med toxisk leverpåvirkning og leverinsufficiens	<ul style="list-style-type: none"> – Diagnosticere og starte initial behandling – Visitere til specialafdeling – Redegøre for indikationer, risici og nødvendige forprøver til leverbiopsi 	Teoretisk kursus Case præsentation	Vejledersamtale Godkendt kursus Audit Evaluering af casepræsentation
Kunne behandle børn med hyperbilirubinæmi efter neonatalperioden	<ul style="list-style-type: none"> – Iværksætte initialt udredningsprogram – Redegøre for indikationer for visitation 	Teoretisk kursus Case præsentation	Vejledersamtale Godkendt kursus Audit Evaluering af casepræsentation

Mål	Konkretisering Speciallægen skal kunne	Læringsstrategi(er)	Evalueringsstrategi(er)
Kunne behandle børn med hepatitis	<ul style="list-style-type: none"> – Diagnosticere og behandle infektiøse leverinfektioner – Redegøre for indikationer for visitation til specialafdeling – Redegøre for retningslinier for screening og vaccination 	Teoretisk kursus Case præsentation	Vejledersamtale Godkendt kursus Audit Evaluering af casepræsentation

4.1.13. Hæmatologi og onkologi

Mål	Konkretisering Speciallægen skal kunne	Læringsstrategi(er)	Evalueringsstrategi(er)
Kunne behandle børn med anæmi, erythrocyt sygdomme og hæmoglobinopati	<ul style="list-style-type: none"> – Diagnosticere anæmi (I) – Behandle jernmangelanæmi – Subklassificere øvrige former for anæmi og redegøre for visitationsregler 	Teoretisk kursus Mesterlære Case-præsentation	Vejledersamtale Audit Godkendt kursus Evaluering af casepræsentation
Kunne behandle børn med ITP	<ul style="list-style-type: none"> – Diagnosticere idiopatisk thrombocytopenisk purpura (ITP) (I) – Behandle ITP 	Teoretisk kursus Mesterlære Case præsentation	Vejledersamtale Audit Godkendt kursus Evaluering af casepræsentation
Kunne behandle børn med patologisk hæmostase	<ul style="list-style-type: none"> – Diagnosticere og iværksætte initial behandling af børn med dissemineret intravaskulær koagulation (DIC) – Identificere og visitere børn med hæmofili 	Teoretisk kursus Mesterlære Case præsentation	Vejledersamtale Godkendt kursus Audit Evaluering af casepræsentation
Kunne varetage behandling af børn med lymfadenopati	<ul style="list-style-type: none"> – Iværksætte udredningsprogram (I) – Redegøre for differentialdiagnoser og retningslinier for visitation 	Mesterlære Case præsentation	Vejledersamtale Audit Evaluering af casepræsentation
Kunne varetage behandling af børn med leukæmi og lymfomer	<ul style="list-style-type: none"> – Iværksætte primær udredning – Visitere til specialafdeling 	Teoretisk kursus Fokuseret ophold på børneonkologisk afdeling/ambulatorium	Vejledersamtale Godkendt kursus Afrapportering af fokuseret ophold

Kunne varetage behandling af børn med solide tumorer incl. CNS tumorer	<ul style="list-style-type: none"> – Iværksætte primær udredning – Visitere til specialafdeling 	Teoretisk kursus Fokuseret ophold på børne-onkologisk afdeling/ambulatorium	Vejledersamtale Godkendt kursus Afrapportering af fokuseret ophold
Kunne varetage behandling af børn med hyperuricæmi	<ul style="list-style-type: none"> – Diagnosticere og indlede behandling inden overflytning til specialafdeling 	Teoretisk kursus Case-præsentation	Vejledersamtale Godkendt kursus Audit Evaluering af casepræsentation

4.1.14. Infektioner – Immunologi

Mål	Konkretisering Speciallægen skal kunne	Læringsstrategi(er)	Evalueringsstrategi(er)
Kunne behandle børn med infektionssygdomme	<ul style="list-style-type: none"> – Redegøre for diagnostik og behandling af (I) <ul style="list-style-type: none"> • Bakteriæmi og sepsis • Meningitis og encephalitis • Øvre luftvejsinfektioner • Hudinfektioner • Osteomyelitis og purulent arthritis – Redegøre for de hyppigste inficerende agentia og deres resistensforhold under danske forhold (I) – Redegøre for rationale for valg af antimikrobiel terapi (I) – Vurdere hvornår yderligere udredning for tilgrundliggende årsager til (recidiverende) infektion er indiceret – For ovennævnte sygdomme kunne redegøre for hvilke patienter, der bør isoleres, hvilken grad af isolation de bør underkastes, og hvornår de kan afisoleres (I) 	Mesterlære Case-præsentation Teoretisk kursus	Vejledersamtale Audit Evaluering af casepræsentation Godkendt kursus Struktureret kolelgial bedømmelse

Kunne varetage behandling af børn med komplikationer til nedre luftvejsinfektioner	<ul style="list-style-type: none"> – Diagnosticere og behandle <ul style="list-style-type: none"> • Atelektase • Bronkiektasier • Absces • Empyem 	Teoretisk kursus Mesterlære Case-præsentation	Vejledersamtale Audit Godkendt kursus Evaluering af casepræsentation
Kunne behandle børn med importerede infektionssygdomme	<ul style="list-style-type: none"> – Redegøre for diagnostik og behandling af de hyppigste importerede infektionssygdomme (malaria, TB, hepatitis, gastroenteritis) – Anvende isolationsregler på danske hospitaler – Vurdere hvornår tropemedicinsk ekspertise bør konsulteres 	Mesterlære Case-præsentation Teoretisk kursus	Vejledersamtale Godkendt kursus Audit Evaluering af casepræsentation
Kunne behandle børn med immundefekter og autoimmune sygdomme	<ul style="list-style-type: none"> – Diagnosticere og behandle <ul style="list-style-type: none"> • Juvenil kronisk arthritis • Febris rheumatica • Schonlein-Henochs vaskulitis • Kawasaki's sygdom – Varetage den initiale udredning og behandling af <ul style="list-style-type: none"> • Primære immundefekter (B- og T-celledefekter, fagocytdefekter, Komplement og MBL-mangel) • Sekundære immundefekter (AIDS) – Vurdere hvornår immunologisk, reumatologisk eller infektionsmedicinsk ekspertise bør konsulteres 	Mesterlære Case-præsentation Teoretisk kursus Fokuseret ophold i specialambulatorium	Vejledersamtale Godkendt kursus Audit Evaluering af casepræsentation Afrapportering af fokuseret ophold
Kunne varetage behandling af infektioner hos immun-kompromiterede børn	<ul style="list-style-type: none"> – Iværksætte initial behandling, evt. i samråd med specialafdeling 	Teoretisk kursus Case-præsentation	Vejledersamtale Godkendt kursus Audit Evaluering af casepræsentation

4.1.15. Kardiologi

Mål	Konkretisering Speciallægen skal kunne	Læringsstrategi(er)	Evalueringsstrategi(er)
Kunne varetage behandling af børn med hjertesygdom	<ul style="list-style-type: none"> – Identificere kliniske tegn på hjertesygdom – Opstille relevant og prioriteret undersøgelsesprogram. – Diagnosticere kardiell mislyd (> st. 3) – Analysere EKG og genkende almindelige forandringer – Varetage initialbehandling, herunder specielt prostaglandin- og antikongestiv behandling – Iværksætte initialbehandling ved hjerterytmeforstyrrelser 	Fokuseret ophold i hjer-teambulatorium Teoretisk kursus Case-præsentation	Audit Vejledersamtale Godkendt kursus Afrapportering af fokuse-ret ophold Evaluering af casepræsen-tation

4.1.16. Lungesygdomme

Mål	Konkretisering Speciallægen skal kunne	Læringsstrategi(er)	Evalueringsstrategi(er)
Kunne behandle cystisk fibrose og cilie-dyskinesi	<ul style="list-style-type: none"> – Iværksætte udredningsprogram ved mistanke om sygdommene og behandle disse i samarbejde med landsdelsafdeling 	Teoretisk kursus Mesterlære Case-præsentation Fokuseret ophold i special-ambulatorium	Vejledersamtale Godkendt kursus Evaluering af casepræsen-tation Afrapportering fra fokuseret ophold
Kunne genkende og visitere børn med kongenitte misdannelser og anatomiske misforhold	<ul style="list-style-type: none"> – Iværksætte udredningsprogram ved mistanke om tilstandene – Visitere til specialafdeling 	Teoretisk kursus Mesterlære Case-præsentation Fokuseret ophold i special-ambulatorium	Vejledersamtale Godkendt kursus Evaluering af casepræsen-tation Afrapportering fra fokuse-ret ophold

Mål	Konkretisering Speciallægen skal kunne	Læringsstrategi(er)	Evalueringsstrategi(er)
Kunne genkende og visitere børn med kronisk interstitiel lungesygdom	<ul style="list-style-type: none"> – Iværksætte udredningsprogram ved mistanke om tilstandene – Visitere til specialafdeling 	Teoretisk kursus Mesterlære Case-præsentation Fokuseret ophold i specialambulatorium	Vejledersamtale Godkendt kursus Evaluering af casepræsentation Afrapportering fra fokuseret ophold

4.1.17. Nefrourologi

Mål	Konkretisering Speciallægen skal kunne	Læringsstrategi(er)	Evalueringsstrategi(er)
Kunne behandle børn med inkontinens og enures	<ul style="list-style-type: none"> – Diagnosticere og udrede inkontinens og enuresis (I) – Regegøre for indikationerne for invasive urodynamiske undersøgelser – Behandle inkontinens og enures 	Teoretisk undervisning Mesterlære	Vejledersamtale Audit Struktureret kollegial bedømmelse
Kunne behandle børn med hæmaturi	<ul style="list-style-type: none"> – Diagnosticere hæmaturi (I) – Udrede og ambulantly følge op ved hæmaturi – Vurdere hæmaturi som led i systemsygdom 	Teoretisk undervisning Mesterlære Case-præsentation	Vejledersamtale Audit Evaluering af casepræsentation
Kunne behandle børn med urinvejsinfektion	<ul style="list-style-type: none"> – vejlede i opsamling af midtstråleurin (I) – Vurdere resultatet af urinstix, urinmikroskopi og mikrobiologisk dyrkningssvar og iværksætte antibiotisk behandling – Gennemføre opfølgingsprogram, herunder profylaktiske foranstaltninger og samarbejde med specialafdeling 	Mesterlære Teoretisk kursus Superviseret ambulatorium	Godkendt kursus Vejledersamtale Audit Struktureret kollegial bedømmelse
Kunne varetage behandling af børn med nefrotisk syndrom	<ul style="list-style-type: none"> – Iværksætte udredningsprogram og behandling – Planlægge ambulantly opfølgingsprogram – Visitere mhp. nyrebiopsi og/eller behandling på specialafdeling 	Teoretisk undervisning Mesterlære Case-præsentation	Vejledersamtale Audit Evaluering af casepræsentation

Kunne varetage behandling af børn med glomerulonephritis	<ul style="list-style-type: none"> – Iværksætte udredningsprogram og behandling – Planlægge ambulante opfølgingsprogram – Visitere mhp. nyrebiopsi og/eller behandling på specialafdeling 	Teoretisk undervisning Case-præsentation Fokuseret ophold i specialambulatorium	Vejledersamtale Audit Evaluering af casepræsentation Afrapportering fra fokuseret ophold
Kunne varetage primær behandling af børn med hæmolytisk uræmisk syndrom	<ul style="list-style-type: none"> – Diagnosticere og iværksætte den primære udredning i – Visitere til specialafdeling 	Teoretisk undervisning Case-præsentation	Vejledersamtale Evaluering af casepræsentation
Kunne varetage primær udredning af børn med kongenite afløbsproblemer i urinvejene	<ul style="list-style-type: none"> – Redegøre for de hyppigste årsager til kongenite urologiske afløbsproblemer – Opstille program for undersøgelse og behandling, herunder visitation – Rådgive om postnatal opfølgning hos børn, hvor der intrauterint er påvist afløbshindring 	Teoretisk undervisning Case-præsentation	Vejledersamtale Evaluering af casepræsentation
Kunne behandle børn med proteinuri	<ul style="list-style-type: none"> – Diagnosticere, behandle og forestå opfølgning samt visitere til specialafdeling 	Teoretisk undervisning Case-præsentation	Vejledersamtale Evaluering af casepræsentation

4.1.18. Neonatologi

Mål	Konkretisering Speciallægen skal kunne	Læringsstrategi(er)	Evalueringsstrategi(er)
Kunne varetage prænatal rådgivning ved præterm fødsel	<ul style="list-style-type: none"> – Redegøre for visitationsregler for præmature børn – Beskrive almindelig behandling ved præmaturitet og kunne redegøre for omtrentlige prognoser for overlevelse og senfølger ved fødsel efter 24 uger, 28 uger, 32 uger – Varetage information af forældre med truende for tidlig fødsel 	Mesterlære Case-præsentation Rollespil	Vejledersamtale Audit Evaluering af casepræsentation
Kunne varetage den almene behandling af nyfødte og præmature børn	<ul style="list-style-type: none"> – Ordinere væske og ernæring til børn med ukompliceret forløb og gestationsalder 28 uger eller højere – Tilrettelægge passende overvågning ved det ukomplicerede forløb med gestationsalder 28 uger eller højere 	Mesterlære Teoretisk undervisning	Vejledersamtale Audit
Kunne varetage den initiale behandling ved fødsel	<ul style="list-style-type: none"> – Vurdere barnets tilstand, herunder tildele APGAR score (I) – Varetage rutine procedurer ved ukompliceret fødsel (I) – Redegøre for visitation for indlæggelse på neonatal-afsnit 	Praktisk kursus Mesterlære	Struktureret kollegial bedømmelse Godkendt kursus
Kunne genoplive nyfødte	<ul style="list-style-type: none"> – Behandle respiratorisk og/eller cirkulatorisk insufficiens – Redegøre for indikation for endotracheal intubation – Mestre intubation på et fantom 	Praktisk kursus Mesterlære Simulation Fantomøvelse	Audit Struktureret kollegial bedømmelse Godkendt kursus
Kunne behandle neonatal hypoglycæmi	<ul style="list-style-type: none"> – Identificere børn med risiko for hypoglykæmi og kunne ordinere passende overvågningsprogram og behandling (I) 	Teoretisk kursus Mesterlære	Godkendt kursus Struktureret kollegial bedømmelse
Kunne behandle et nyfødt barn med infektion	<ul style="list-style-type: none"> – Identificere børn med mulig systemisk infektion (I) – Iværksætte udredning og behandling (I) 	Teoretisk kursus Mesterlære	Vejledersamtale Godkendt kursus Audit

Mål	Konkretisering Speciallægen skal kunne	Læringsstrategi(er)	Evalueringsstrategi(er)
Kunne behandle et nyfødt barn med abstinenser	<ul style="list-style-type: none"> – Identificere børn med risiko for at udvikle abstinenser efter fødslen, etablere relevant monitorering og iværksætte eventuel behandling – Etablere kontakt til og samarbejde med de sociale myndigheder vedr. den videre udredning af barnet 	Teoretisk kursus Mesterlære	Vejledersamtale Godkendt kursus Audit
Kunne behandle børn udsat for perinatal asfyxi	<ul style="list-style-type: none"> – Etablere primær understøttende behandling i relevant omfang efter genoplivning (I) – Behandle kramper hos nyfødte – Etablere monitorering, opstille relevante undersøgelsesprogrammer til vurdering af prognose ved let og svær asfyxi, samt planlægge efterkontrol – Vurdere grundlaget for beslutning om indstilling af behandling efter svær perinatal asfyxi 	Teoretisk kursus Mesterlære Case-præsentation	Godkendt kursus Struktureret kollegial bedømmelse Vejledersamtale Audit Evaluering af casepræsentation
Kunne behandle neonatal ikterus	<ul style="list-style-type: none"> – Identificere børn med øget risiko for hyperbilirubinæmi (I) – Tilrettelægge undersøgelsesprogram og iværksætte behandling – Redegøre for visitation ved kompliceret hyperbilirubinæmi eller immunisering 	Teoretisk kursus Mesterlære	Godkendt kursus Vejledersamtale Audit
Kunne behandle børn med respiratorisk distress, RDS og BPD	<ul style="list-style-type: none"> – Diagnosticere og iværksætte umiddelbar behandling. – Forestå videre behandling af respiratorisk distress syndrom (RDS) og kunne diagnosticere, behandle og redegøre for prognose ved bronchopulmonal dysplasi (BPD) 	Teoretisk kursus Mesterlære	Godkendt kursus Vejledersamtale Audit
Kunne iværksætte undersøgelse for ROP	<ul style="list-style-type: none"> – Redegøre for screeningsprogram, behandling og prognose for retinopathy of the premature (ROP) 	Selvstudium	Multiple choice test
Kunne varetage behandling af NEC	<ul style="list-style-type: none"> – Diagnosticere, iværksætte behandling og foretage visitation ved nekrotiserende enterocolitis (NEC) 	Teoretisk kursus	Godkendt kursus Audit Vejledersamtale

Mål	Konkretisering Speciallægen skal kunne	Læringsstrategi(er)	Evalueringsstrategi(er)
Kunne transportere syge nyfødte	<ul style="list-style-type: none"> – Stabilisere barnet inden transport – Redegøre for relevante niveauer for monitorering under transport, og begrænsninger i disse – Redegøre for rammerne / begrænsningerne for gennemførelse af behandling under pågående transport 	Mesterlære Selvstudium	Struktureret kollegial bedømmelse
Kunne forestå opfølgning af for tidligt fødte og syge nyfødte børn	<ul style="list-style-type: none"> – Visitere nyfødte børn med behov for opfølgning, og tilrettelægge et relevant program – Redegøre for langtidsprognose ved ukompliceret forløb – Redegøre for de hyppigst forekommende komplikationer og deres indflydelse på prognosen (ROP, BPD, intraventrikulær blødning (IVH), periventrikulær leukomalaci (PVL)) 	Superviseret ambulatorium Mesterlære	Vejledersamtale Audit

4.1.19. Neuropædiatri

Mål	Konkretisering Speciallægen skal kunne	Læringsstrategi(er)	Evalueringsstrategi(er)
Kunne varetage behandling af børn med oligofreni	<ul style="list-style-type: none"> – Iværksætte diagnostisk udredningsprogram – Redegøre for samarbejdspartnere og deres arbejdsmetoder 	Teoretisk kursus Institutionsbesøg	Godkendt kursus Vejledersamtale Audit
Kunne behandle børn med hovedtraumer	<ul style="list-style-type: none"> – Foretage udredning og iværksætte fornøden behandling i tilfælde af intrakranielle komplikationer i samarbejde med relevante specialer – Varetage visitation 	Mesterlære Teoretisk kursus Case-præsentation	Vejledersamtale Godkendt kursus Audit Evaluering af casepræsentation

Mål	Konkretisering Speciallægen skal kunne	Læringsstrategi(er)	Evalueringsstrategi(er)
Kunne varetage initial behandling af børn med neurokirurgiske sygdomme	<ul style="list-style-type: none"> – Identificere børn mistænkt for behandlingskrævende neurokirurgiske lidelser – Diagnosticere hydrocephalus, myelomeningocele og encephalocoele – Redegøre for primær behandling af børn med myelomeningocele, encephalocoele og hydrocephalus – Beskrive regler for visitation af børn med neurokirurgiske lidelser 	Case-præsentation	Vejledersamtale Audit Evaluering af casepræsentation
Kunne varetage den initiale behandling af cerebrovaskulære sygdomme, traumer og infektioner i spinalkanalen	<ul style="list-style-type: none"> – Diagnosticere, indlede akut behandling og visitere ved <ul style="list-style-type: none"> • Transversel myelitis • Guillan-Barre • Todd's parese • Cerebrovaskulær sygdom 	Mesterlære Teoretisk kursus Case-præsentation	Vejledersamtale Godkendt kursus Audit Evaluering af casepræsentation
Kunne varetage behandling af børn med cerebral parese	<ul style="list-style-type: none"> – Diagnosticere CP og foretage udredning mhp. ætiologi – Forestå ambulans opfølgning 	Teoretisk kursus Mesterlære Superviseret ambulatorium	Vejledersamtale Godkendt kursus Audit
Kunne behandle børn med epilepsi	<ul style="list-style-type: none"> – Udrede, diagnosticere og indlede behandling af de almindeligste anfaldsformer og epileptiske syndromer i barnealderen, incl. status epilepticus 	Teoretisk kursus Mesterlære Superviseret ambulatorium	Vejledersamtale Audit Godkendt kursus Struktureret kollegial bedømmelse
Kunne diagnosticere ikke-epileptiske anfald	<ul style="list-style-type: none"> – Diagnosticere affektkræmper, lipotymi, dystonier og "tomgang" hos retarderede 	Teoretisk kursus Videodemonstration Case-præsentation	Godkendt kursus Vejledersamtale Evaluering af casepræsentation
Kunne behandle børn med hovedpine	<ul style="list-style-type: none"> – Udrede og behandle migræne, spændingshovedpine og andre former for hovedpine 	Teoretisk kursus Mesterlære Superviseret ambulatorium	Godkendt kursus Vejledersamtale Audit

Mål	Konkretisering Speciallægen skal kunne	Læringsstrategi(er)	Evalueringsstrategi(er)
Kunne identificere neurocutane sygdomme	<ul style="list-style-type: none"> – Identificere Mb. Recklinghausen og Tuberos Sclerose – Iværksætte primær udredning – Foretage visitation 	Case-præsentation Mesterlære Teoretisk kursus	Godkendt kursus Vejledersamtale Audit Evaluering af casepræsentation
Kunne visitere børn med hjerneskade til rehabilitering	<ul style="list-style-type: none"> – Redegøre for indikationer for rehabilitering af et barn med erhvervet hjerneskade – Henvise til relevant behandlingssted 	Teoretisk kursus	Godkendt kursus
Kunne identificere og visitere neuromuskulære sygdomme	<ul style="list-style-type: none"> – Identificere børn med mistanke om neuromuskulær sygdom – Varetage primær udredning – Visitere til specialafdeling 	Teoretisk kursus Case-præsentation	Godkendt kursus Evaluering af casepræsentation

4.1.20. Socialpædiatri

Mål	Konkretisering Speciallægen skal kunne	Læringsstrategi(er)	Evalueringsstrategi(er)
Kunne tage vare for børn udsat for overgreb eller neglect	<ul style="list-style-type: none"> – Identificere fysiske og psykiske symptomer der giver mistanke om psykisk, fysisk (herunder seksuelt) overgreb eller neglect – Varetage udredning og dokumentation, herunder behov for beskyttelse af barnet – Indgå i tværfaglig behandling af børn udsat for fysisk (herunder seksuelt) eller psykisk overgreb eller neglect – Redegøre for psykiatriske symptomers betydning som mulige indikatorer for generel mistrivsel, herunder som reaktion på forskellige former for omsorgssvigt 	Mesterlære Teoretisk kursus Case-præsentation	Vejledersamtale Godkendt kursus Audit Evaluering af casepræsentation

4.2. Kommunikator

Mål	Konkretisering Speciallægen skal kunne	Læringsstrategi(er)	Evalueringsstrategi(er)
Kunne kommunikere med børn og forældre	<ul style="list-style-type: none"> – Kommunikere med børn i alle aldre og deres forældre (I) – Kommunikere med børn med udviklingsforstyrrelser – Kommunikere med kommende forældre 	Mesterlære Teoretisk kursus Superviseret samtale Rollespil	Godkendt kursus Vejledersamtale Audit Struktureret kollegial bedømmelse
Kunne informere om undersøgelsesresultater	<ul style="list-style-type: none"> – Informere om resultater af individuelle undersøgelser til børn, forældre og samarbejdspartnere i relation til den kendte medicinske viden på området 	Mesterlære Teoretisk kursus Superviseret samtale Rollespil	Godkendt kursus Vejledersamtale Audit Struktureret kollegial bedømmelse
Kunne vejlede børn og forældre	<ul style="list-style-type: none"> – Informere, sikre forståelse og vejlede børn og forældre i forbindelse med deres beslutninger vedrørende diagnose og behandling 	Mesterlære Teoretisk kursus Superviseret samtale Rollespil	Godkendt kursus Vejledersamtale Audit Struktureret kollegial bedømmelse
Kunne varetage den vanskelige samtale	<ul style="list-style-type: none"> – Forberede og varetage ”den vanskelige” samtale med børn og/eller forældre 	Mesterlære Teoretisk kursus Superviseret samtale Rollespil	Vejledersamtale Audit Godkendt kursus
Kunne kommunikere med tilgrænsende specialer og faggrupper	<ul style="list-style-type: none"> – Formidle medicinsk viden i forståelig / anvendelig form til samarbejdspartnere 	Udfærdigelse af erklæringer Teoretisk kursus Undervisning af tilgrænsende faggrupper Udfærdigelse af patientinformationsmateriale	Godkendt kursus Vejledersamtale Godkendte erklæringer

4.3. Sundhedsfremmer

Mål	Konkretisering Speciallægen skal kunne	Læringsstrategi(er)	Evalueringsstrategi(er)
Kunne anvende screeningsprogrammer	<ul style="list-style-type: none"> – Redegøre for det danske neonatale screeningsprogram og vejlede forældre på denne baggrund – Redegøre for de etiske problemstillinger ved screening – Visitere patienter i særlige risikogrupper til relevant screening 	Teoretisk kursus Superviseret klinisk arbejde	Godkendt kursus Vejledersamtale Audit
Kunne anvende forebyggelsesprogrammer	<ul style="list-style-type: none"> – Indgå i generelle nationale forebyggelsesprogrammer vedrørende raske børn (profylaktiske børneundersøgelser, vaccinationer) – Indgå i forebyggelsesprogrammer vedrørende børn med specifikke lidelser (allergi, diabetes, adipositas) – Deltage i opsporingen af børn med risiko for specifikke lidelser 	Teoretisk kursus Superviseret klinisk arbejde	Godkendt kursus Vejledersamtale Audit
Kunne anvende anbefalinger om ernæring	<ul style="list-style-type: none"> – Redegøre for sundhedsstyrelsens retningslinier for vitamin- og jerntilskud til raske småbørn (I) – Rådgive om alderssvarende kost herunder for varighed af fuld amning, introduktion af overgangskost, skemad, fast føde og komælk – Redegøre for kontraindikationer for amning 	Teoretisk kursus Mesterlære	Godkendt kursus Vejledersamtale
Kunne iværksætte isolation af børn med smitsomme sygdomme	<ul style="list-style-type: none"> – For børn med infektionssygdomme kunne redegøre for hvilke patienter, der bør isoleres, hvilken grad af isolation de bør underkastes, og hvornår de kan afisoleres – For børn med importerede sygdomme kunne redegøre for hvilke patienter, der bør isoleres, hvilken grad af isolation de bør underkastes, og hvornår de kan afisoleres 	Selvstudium Mesterlære	Vejledersamtale

Kunne vejlede om forebyggelse ved allergiske sygdomme	<ul style="list-style-type: none"> – vejlede familier med børn med allergisk sygdom vedr. miljøfaktorer inkl. forebyggende tiltag (boligforhold, husdyr, husstøvmider, tobaksrøg) med henblik på barnets prognose og fremtid inkl. betydning for uddannelse og erhvervsvalg – vejlede vordende / nybagte forældre med hensyn til risiko for, og forebyggelse af udvikling af allergisk sygdom hos det ventede / nyfødte barn vedr. ernæring og miljøfaktorer (boligforhold, husdyr, husstøvmider, tobaksrøg) 	Teoretisk kursus Superviseret ambulatorium	Godkendt kursus Vejledersamtale Audit
---	--	---	--

4.4. Akademiker

Mål	Konkretisering Speciallægen skal kunne	Læringsstrategi(er)	Evalueringsstrategi(er)
Kunne kritisk vurdere og formidle videnskabelig litteratur	<ul style="list-style-type: none"> – Forholde sig kritisk til videnskabelig litteratur på baggrund af kendskab til basal medicinsk statistik og videnskabsetik. – Formidle videnskabelig litteratur for kolleger 	Fremlæggelse af ny viden for kolleger eller ved videnskabeligt møde	Vejledersamtale
Kunne løse kliniske problemstillinger	<ul style="list-style-type: none"> – Identificere og afgrænse en klinisk problemstilling – Formulere og gennemføre en strategi for løsning/belysning af problemet/spørgsmålet – Foreslå og implementer løsning (evidensbaseret) af den kliniske problemstilling 	Fremlæggelse af "vanskelig" patient ved konference	Evaluering af casepræsentation
Kunne udføre videnskabelig forskning	<ul style="list-style-type: none"> – Formulere en videnskabelig problemstilling – Udarbejde en projektbeskrivelse – Gennemføre projektet og sammenfatte resultaterne – Formidle og perspektivere resultatet overfor kolleger 	Forskningstræning	Vejledersamtale Præsentation af projekt for kolleger

4.5. Professionel

Mål	Konkretisering Speciallægen skal kunne	Læringsstrategi(er)	Evalueringsstrategi(er)
Kunne opretholde og udvide faglig kompetence	<ul style="list-style-type: none"> – Vurdere egne faglige evner og begrænsninger og anvende hensigtsmæssige strategier til udvikling af egen kompetence. 	Teoretisk kursus Mesterlære	Vejledersamtale Godkendt kursus
Kunne sikre faglig og personlig integritet	<ul style="list-style-type: none"> – Etablere, fastholde og afslutte en lægefaglig relation til børn og forældre <ul style="list-style-type: none"> • generelt • hos børn med livstruende sygdomme • hos børn med kroniske sygdomme • ved mistanke om overgreb mod barnet 	Teoretisk kursus Mesterlære	Vejledersamtale Audit Godkendt kursus
Kunne agere i overensstemmelse med nationale og internationale love og deklamationer	<ul style="list-style-type: none"> – Arbejde klinisk og forskningsmæssigt i overensstemmelse med gældende nationale og internationale love og deklamationer – Redegøre for de vigtigste internationale konventioner der støtter børns udvikling og sundhed – Redegøre for de vigtigste danske organisationer, der arbejder for børns udvikling og sundhed – Redegøre for hvilke sundhedsfremmende, forebyggende, diagnostiske, behandlingsmæssige og kommunikative tilbud børn er berettiget til når de ikke er danske statsborgere eller kommer hertil fra udlandet – Redegøre for børns retsstilling 	Teoretisk kursus Fokuseret ophold på asylcenter og adoptionsformidlende organisation	Vejledersamtale Godkendt kursus Afrapportering fra fokuseret ophold
Kunne agere i henhold til den danske sociallovgivning	<ul style="list-style-type: none"> – Redegøre for formål og indhold i loven om forebyggende sundhedsordninger for børn og unge – Redegøre for principperne i den sociale lovgivning for børn og unge i Danmark i nyere tid, herunder specielt underretningspligten samt foranstaltninger og kompensationer der findes for børn med behov for særlig støtte, indgribende lidelser eller betydelig og varig nedsat funktionsevne 	Teoretisk kursus	Godkendt kursus

Kunne agere i henhold til folkeskolelovgivning og PPR	<ul style="list-style-type: none"> – Redegøre for folkeskolelovens overordnede mål og specialundervisningstilbud – Redegøre for Pædagogisk Psykologisk Rådgivnings formål og tilbud 	Teoretisk kursus	Godkendt kursus
---	---	-------------------------	------------------------

4.6. Samarbejder

Mål	Konkretisering Speciallægen skal kunne	Læringsstrategi(er)	Evalueringsstrategi(er)
Kunne deltage i tværfagligt samarbejde	<ul style="list-style-type: none"> – Indgå i tværfaglige teams med respekt for øvrige medlemmers holdninger og ekspertise – Fastlægge behandlingsplan for en patient i samarbejde med patient, forældre og det tværfaglige team 	Mesterlære Deltagelse i tværfaglige møder	Audit Vejledersamtale
Kunne indgå i samarbejde med øvrige offentlige myndigheder	<ul style="list-style-type: none"> – Deltage i samarbejde mellem sundhedsvæsenet og sociale myndigheder, skolevæsen, politi og andre 	Mesterlære Deltagelse i tværfaglige møder Udfærdigelse af erklæringer	Audit Gennemgang af erklæringer

4.7. Leder/administrator

Mål	Konkretisering Speciallægen skal kunne	Læringsstrategi(er)	Evalueringsstrategi(er)
Kunne varetage organisatoriske funktioner	<ul style="list-style-type: none"> – Strukturere og afvikle stuegang på et sengeafsnit eller ambulatorium i samarbejde med plejepersonale – Lede konference om ”problempatienter” med henblik på lægefaglig og tværfaglig diskussion – Koordinere inddragelse af andre specialer ved udredning og behandling af børn 	Mesterlære Superviseret stuegang Fremlæggelse af patienter til konference	Struktureret kollegial bedømmelse Vejledersamtale Audit
Kunne træffe selvstændige kliniske beslutninger	<ul style="list-style-type: none"> – Varetage det fulde ansvar for patientbehandlingen i vagtperioden og på baggrund heraf med stor rutine kunne træffe selvstændige kliniske beslutninger – Afgøre hvorvidt lægen fysisk skal komme til stede efter opkald fra yngre kollega eller plejepersonale 	Mesterlære Klinisk arbejde med bagvagt	Vejledersamtale Audit

Kunne agere i det danske sundhedsvæsen	<ul style="list-style-type: none">– Forstå opbygningen af det danske sundhedsvæsen og på denne baggrund vejlede patienter, udnytte ressourcer hensigtsmæssigt og deltage aktivt i systemets forandringer– Redegøre for organisationen af pædiatri i Danmark	Teoretisk kursus	Godkendt kursus
--	--	-------------------------	------------------------